

DE SCHAKELING

U.S. AFDELING SCHAKEN

Waarde clubgenoten, hierbij het tweede nummer van de dertiende jaargang van de Schakeling, ons roombuichte volublaad dat deze keer vervaardigd werd door Tom Turk en Rob vander Kamp met enige hulp van Bas de Melker. Hierbij aller- eerst een ingezonden schrijven van ons trouwe ex-lid Han Gieske:

'Tot mijn verrassing trof ik bij een ex-clubgenoot (reeds begin oktober) de 1e Schakeling aan, waarin een stukje wordt gewijd aan mijn vertrek naar Nieuwendam (waar ik woon) van de hand van Tom Turk (hoofredacteur). Bij 1e lezing vond ik 't wel een aardig stukje; Tom kennende, dat wel. En nog leesbaar getikt ook! Die pot met de wat zwartgallige ironische inkt, die moederziel alleen op zijn werktafel staat, is kennelijk nog steeds niet leeg (méér Schakelingen produceren dus). Maar bij herlezing lijken de ironische bochten, waarin hij zich "in zeer grote haast" heeft gewrongen, zijn gebr. uikelijke helderheid nogal te hebben vertroebeld (en hem waarschijnlijk spierpijn te hebben bezorgd).

Zelfs Tom is niet feilloos, maar voor een zo groot schrijver/classicus/schaker bevat zijn narede toch wel onverwachte mythologidvhe wendingen. Het lijkt er waarachtig op, alsof TT me eeuwig op de Olympus wil houden. Dank je! Daarom voor het nageslacht:

We moeten toch eens weg, nietwaar, willen we het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd in US vermijden, plus die "elite-vorming" waarover het nieuwe best uur zich plotseling zorgen schijnt te maken.

Dit jaar was een goed moment voor mij: omdat ik intuss2n de eer heb gehad US meer dan 10 jaar te frekw2nteren, wat een naoorlogs rekord moet zijn (Henk, hou vol!), als speler, stukjesschrijver, organisator studentenkampioenschap, en "baantjesjager", in welke hoedanigh- ik trouwens de laatste jaren goddank veilig in de geschillencomissie heb mogen doorbrenghen, en niet te vergeten als contributiebetaler! En, omdat ik in mijn pas gepromoveerde buurtclub Nwdam in de KNSB kan blijven spelen, wat deze grote creatieve pilsdrinkende schaker toevallig erg prettig vindt.

..... Mijn wrede schei-
ding, wat wil je, inderdaad
niet gemakkelijk is gevallen, hoewel
omgekeerde doet vermoeden, heeft
dus met "kapitalisme" niets uitstaande. Of gelooft TT soms in de mythe dat ik in deze transfer bezweken ben voor het grote geld?

Nee hoor, zo lucratief is het gedeelde kampioenschap van US niet. Maar ik beloof je, als ik betaald zou krijgen, stort ik het onmiddellijk in de noodlijdende prijzenpot van US.

Met die waardering voor "mijn fraaie werkstukken" zal het wel meevallen, maak je maar niet ongerust. Bovendien het klimaat bij US kan wat dat betreft best een face-lift gebruiken, dacht ik zo. Wat meer kritiek op elkaars meesterwerken zou niet gek zijn. Zelfkritiek is ook niet alles. Nog een ding, misschien loopt het inderdaad slecht met me af, ja, maar ik troost me met de gedachte, jouw gezelschap dan waarschijnlijk weer vaker te kunnen genieten. Tot s poedig ziens!

PS1 dat stuk van mij van 10 kantjes of daaromtre nt, is dat op weg naar de stencilkamer in jouw kritische zeef blijven steken? Zo ja, dan gaarne retour. Wie weet, is het blad van Nwdam er goed voor. (Staat er in, Han, TT)

Ps2 Toezening van de volgende Schakelingen zou mij plezier doen.

Ps3 Nu ik toch bezigben: het m.i. voortreffelijke commentaar van Rob vd Kamp bij onze laatste partij doe ik geen afbreuk, als ik zeg het niet eens te zijn met zijn (Of is de pen van Tom hier weer uitgeschoten? Nee, Han, dat waren zijn eigen woorden, TT) opmerking, dat onze eerste 2 partijen van zo'n laag gehalte waren. Daarmee doet hij zichzelf te kort. Met name onze 2e partij gaf 'n mij nog steeds tevredenstellend positioneel drukspel te zien, hoewel, het is waar, in de tijdnoodfase liet ik in gewonnen stelling een eeuwigschaak-mechanisme met toren en paard toe (Wel verrassend, maar toch elementair) wat Rob tot zijn ongeluk over het hoofd zag. De verleiding deze partij alsnog te laten afdrukken is groot, maar wuersta ik bij deze.' Han Gieske

Hieronder volgt een artikel dat Han Gieske vorig jaar schreef voor de Schakeling. Gezien de grote omvang is het geen groot wonder dat het nu pas gepubliceerd wordt. (Ik ben voorlopig nog niet klaar met typen vrees ik.)

LARSEN-PORTISCH-NIMZO/ITSCH

Na zijn overwinning in Biel (bedoeld wordt het interzonale toernooi van '73 TT), verloor Larsen in de tweekamp op teluurstellende wijze van Portisch. De stijl van Larsen geldt bij uitstek als spektakulair. Zijn vele positionele verrichtingen liggen minder gemakkelijk in het geheugen. Zo werd Portisch in Biel door Larsen op voor mij mysterieuze manier weggespeeld. Dat gebeurde in een eindspel van torens en ongelijke lopers en daarover gaat dit stukje. De partij verliep als volgt:

1 e4 e5 2 Pc3 Pf6 3 Pf3 Pc6 4 d3 d6 5 g3 g6 6 Lg2 Lg7 7 Tb1 a5 8 a3 Pd4 9 Pd2 f7 0-0 10 0-0 c6 11 b4 ab4 12 ab4 Lg4 13 h3 Ld7 14 Kh2 Ph5 (Dit plan wordt door Flesch in het toernooiboek afgekeurd. Beter acht hij ..h5 of ..De7) 15 c5 d5 16 e3 Pc6 17 Pa4 f5 (Bouwmeester vindt dit de enige mogelijkheid om actief spel te krijgen—zie Schaakbulletin 106—; Flesch geeft f5 een '?' en stelt Pc7 voor.) 18 Ph6 (Dit paard kx bestrijkt vooral d5) ..Tb8 19 e4 ! (Het machtig uitzienende zwarte centrum wordt afgebroken. Als zwart 19..de4 20 de4 doet, krijgt wit weer de beschikking over het belangrijke veld e4) ..fe4 20 de4 Pc7 21 Pd7 (Larsen kiest het rustigste plan, waarna zijn twee lopers hem een voortdurend overwicht garanderen. Interessant was volgens Bouwmeester 't scherpe 21 ed5 ed5 22 Pd5. Hij geeft dan een aantal varianten, maar komt in de variant 22..Lb5 23 Pc7 De7 24 Ld5 Kh3 25 Lc4 de mogelijkheid 25..e4!7 achterwege. Zwart dreigt met een torenoffer op f2. Wit blijft n.i. in het voordeel maar Larsen geeft kennelijk de voorkeur aan een blijvend licht voordeel boven gekompliceerde verwickelingen. Bouwmeester geeft ook nog 21 Pf3 of Pde4 met groot positioneel voordeel voor wit. Volgens mij valt dat na 21.d4 en 22..Pb5 tegen.) 21..De7 22 Pc4 De6 23 Pb6 Pf6 24 ed5 Pcd5 (ed5 25 Lg5!) 25 Db3 Tbe9

26 Pd5 Pd5 27 Ld2 (De loper gaat niet meteen naar b2: eerst moet de e-pion geblokkeerd worden. 27 Lb2 e4 28 Tbe1 Lb2 29 Db2 c3! of 27 Lb2 e4 28 d4? Kf7 29 Tbe1 e3 30 Ld5 ed5 31 Te3 Tf2!) ..Kh3 32 Tbe1 De7 33 Lc1 Pc7 34 De4 (De dame wordt zo centraal mogelijk opgesteld.) ..Pb5 34 Lb2 De7 35 Kf1 (Dreigt Te4 en Tfe1 in de stelling) ..Df7 (Dient dame-ruil aan om de verdubbeling op de e-lijn minder sterk te maken.) 35 Df7 Tf7 36 Te4 (Op 34-f4 Tff7 35 Te5 komt niet Le5 wegens 36 Te5 Te5 37 Te1 maar 35..Kf6-Bouwmeester. Ook een witte pion op e6 is zwak, want op zijn beurt gepond.) ..Td5 35 Tfe1 (Larsen weigert met 35 Le5 Le5 36 Te5 een pion te winnen, omdat 36..Td2 zwart actief toernooi geeft.) ..Td2 36 T4e2 Te2 37 Te2 Pd4 38 Te4 g5 (Om f4 te verhinderen; het here is echter dat Lg7 slechter wordt en de witte velden worden verzwakt.) 39 Te3 Tf6 40 Le4 Lf6 41 Kf1 h6 (Flesch suggereert Ta6) 42 Ta3 Tb3 43 Tb7 Pb5 44 Ta1 Pd6 45 Ke1 Ke6 46 Ta7 Pb5 47 Te2! Kf7 48 Ke2 Kd6 49 Ke3 Pc7 (Eerlijk gezegd zie ik niet hoe wit na 49..Td3 kan winnen) 50 Kd3 Ta6 51 Ke2 Pb5 52 f3 Pd4 53 Ld4 (Hier tekent men zelf een diagram. Een belangrijk moment, wit moet wel ruilen vanwege PFS. Nu komt het eindspel van torens met ongelijke lopers op het bord. Kenmerkend is dat de partijen de beheersing krijgen van roep. zwarte en witte velden met bijbehorende aanvalskansen. Zwart staat nu voor de keuze: Td4 of ed4.) 53..Td4 (Bouwmeester zegt, dat ed4 roep torenkansen zou hebben geboden. Flesch vindt de tekstzet een blunder, een grove fout en waardig. Aanvallig geloofde ik geen van beiden, maar ik ben er niet in geslaagd na 53..Td4 winst aan te tonen. Dit stukje heb ik al een jaar in de kast liggen, af en toe naar de stelling kijkend in de hoop dat ik tot een duidelijker conclusie zou komen. Dat is dus niet gelukt. De varianten zal ik later naar bespreken. Ik heb teveel

one
in
man
de
ge
(0
50
loo
56
hab
Tb8
e4
Lc6
De
com
(Har
te
hore
Rond
Hinz
had
geop
het
baze
de
door
ton
zitt
was
is in
dat
boge
'Syst
godde
on he
pionk
trali
rasch
toch
mee
uiter
Hinz
van K
Dit z
het n
zine
gonzin
Hinz
jonge
on he
mosflo
beroid
lopend
borrie
te kon
andere
Hinz
ideeën
lopen.

onder de indruk van de aanvalskansen & in dit type eindspel, denk ik. Kijk maar naar het indrukwekkende slot van de partij. 53..ed4 zou inderdaad beter geweest zijn.) 54 Kb3 Lc7 55 Ta7 Td7 (Op 55..b6 komt 56 b5! bc5 57 bc6 Td8 58 Lf5! Kf5 59 Te7 en wit wint. Hopeloos is ook 56..Lc5 57 bc6 Td8 58 Th7) 56 g4! (Flesch: deze zet moet Portisch hebben overzien.).. Te7 57 Ta8 Kf7 58 Tb8 Lf6 59 Ka4 Td7 60 Lf5 Te7 61 Lc3 e4 62 f4 Te4 63 Tb7 Lc7 64 Ld7 Te3 65 Lc6 Th3 66 Ld5 Kf6 67 Td7 1-0

De Slotfase geeft mij sterke reminiscenties aan van Gotschall-Nimzowitsch (Hannover 1926), ik hoop het nauwelijks te zeggen. En dat is geen toeval, mijne heren!

Rond 1920 vestigde zich een zekere A. Nimzowitsch in Denemarken. Sinds 1914 had hij toen geen serieuze partij meer gespeeld. Zijn geboorteland Letland was het toneel van bloedige strijd geweest: bezet door de Duitsers, in 1918 door de Russen overgenomen, en hier tussendoor speelden scherpe sociale conflicten. Revoluties tegen de grootgrondbezittende adel, die van origine Duits was. Hoe Nimzowitsch toen heeft geleefd is in duisternis gehuld. We weten alleen dat hij in 1917 in Riga schaaklessen begon te geven en volgens hemzelf zijn 'Systeem' ontwikkelde. Een intrigerende gedachte: oorlog, dood en vernieling om hem heen en Nimzowitsch studeert op pionkotens, voorposten, blokkades, centralisatie in een privé-oorlog met Tarrasch. Even een zijprong, dit wordt toch een veel te lang stuk (Ben ik het met ons TT), een oom van mij vertoont uiterlijk een treffende gelijkenis met Nimzowitsch! Foto achterop het boek van Keene ('Nimzowitsch: a reappraisal'). Dit zou volkomen irrelevant zijn, ware het niet dat die oom van mij een enigszins onzelve type was met een wat eigenzinnige onderzoekende geest (evenals Nimzowitsch, stel ik mij voor). Als klein jongetje trof ik hem eens aan, de grond om hem heen bezaaid met kapotte thermosflessen. Het bleek dat hij als voorbereiding op een kampeervakantie doorlopend getracht had met behulp van rubberboringen een onbreukbare thermosfles te konstrueren en koppig de ene na de andere vergeefs op de grond had gekwakt. Nimzowitsch is met zijn soms bizarre ideeën ook wel eens tegen een muur gelopen.

Van '22 tot '35 (geboortjaar van Larsen) heeft hij vreedig in Kopenhagen gewoond waar hij pas 48 jaar oud stierf aan 'n longontsteking. Nimzowitsch heeft sterke invloed uitgeoefend op het deense schaak door zijn boeken die in het deens zijn vertaald, lezingen, krantenrubrieken o.d. Larsen heeft in zijn jeugd veel partijen van Nimzowitsch nagespeeld en op zijn zeventiende las hij 'Mein System', zoals te lezen valt in Keenes boek over Nimzowitsch. Typierend voor diens ideeën, vertelt Larsen, acht hij het zoeken van spel op velden van een bepaalde kleur, (En het blokkade paard, paard tegen slechte loper, ongelijke lopers) in het bijzonder de wijze waarop hij zwaktes ziet ontstaan op velden van een bepaalde kleur.

Dat is niet zo simpel als het misschien lijkt. Zo heeft Bronstein eens geschreven: 'Wanneer ik in schaakboeken las over zwakte van zwarte velden, of aanval daarop, dacht ik lange tijd dat men het over iets onduidelijks had. Toegegeven, peinsde ik, zwakke zwarte velden bijv., maar wat kan ik dan aanvallen, als op die velden geen stukken staan? Plotse-ling realiseerde ik me echter dat dit ook inhoudt: zwakte op de witte velden. De druk via de zwarte velden werkt uit op de witte velden, waar de stukken geen veilige schuilplaats meer hebben'. Larsen: 'Eén partij heeft toen ik 14 jaar was een bijzonder grote indruk op mij gemaakt'. Jawel: van Gotschall-Nimzowitsch (Hannover 1926). Het gaat om de positie na de 20e zet van zwart: wit: Kg1, Td1, Te3, Lc3, p.a3, b2, d4, f2, g2, h2. zwart: Kg8, Ta5, Ta8, Ld7, p. a7, b7, c6, f7, g7, h7. Nimzowitsch: 'Een dode remisostand? Goonszins. Er zit nog veel in, en het begint pas goed'.

1 Te5 Te5 2 de5 Lc6 3 f3 f6 4 Kf2 Kf7 5 Td4 a5 6 g3? d4 7 f4 h5 8 h3 Th8 9 Td1 Kg6 10 Td4 Kf5 11 Ld2 Tf8 12 Lc1 e5 13 f5 f5 14 Th4 g5 15 Tb4 Ke6 16 Ke2 e4 17 Lf2 Tf3 18 Tb6 Ke5 19 Tb4 Kd4 20 h4 (deze zet geeft nog meer witvuldig terrein trijs, maar wit verkeerde in zotdwang: 20 Tb6 verliest een pion na 20..h4 21 gh4 gh4 22 Lh4 Ke5 en 20 Td4 Ke5 21 Te4 Tf2 zou zelfs een stuk verliezen, aldus Keene.) 20..gh4 21 gh4 Th3 22 Td4 Ke5 Td8 Ld5 (De winst is nu niet zo moeilijk meer; ondanks schaakjes sluip de zwarte logermacht, omgevormd in een homogeen geheel, steeds

dichterbij, aldus Nimzowitsch. Als je nu het slot snel doorspeelt, krijg je associaties met Holland-Belgie, schreef ik een jaar geleden, 5-0, 240.) 24 Tb8 Lc6 25 Td6 Kf4 26 Tf6 Lf5 27 Tf7 Th2 28 Tc7 Lg4 29 Ke1 Kf3 30 Tf7 Kg2 31 Kd2 Kf1 32 Ke3 Lf3 33 Lg3 Tb2 34 Ld6 Tb3 35 Kd4 Kf2 36 Tg7 c3 37 Lg3 Kf1 38 Tf7 e2 39 Tc7 Lc6 wit geeft op.

Wat was van Gotschall eigenlijk voor 'n man? Ik zou het ook niet weten.

Het is gemakkelijk voor te stellen welke indruk deze partij moet hebben gemaakt op de jonge Larsen.

Een ander voorbeeld van de wijze waarop Larsen met torrens en ongelijkelopers weet om te gaan, is het slot van de partij Sloth-Larsen (Denemarken '71). De geïnteresseerde lezer zij verwezen naar Schaakinformator 12, pag. 252. (Valt me nog mee dat hij niet de hele partij geeft!) De niet geïnteresseerde lezer schrijft voor straf dit artikel over.

Interessant is, dat Larsen in zijn kandidatenmatch tegen Portisch in een partij wederom torrens met ongelijkelopers op het bord bracht, met een tactische grap een pion won, en tenslotte na een moeilijk eindspel de partij!

Overigens, toen ik na afloop van een simultaanseance aan Gersonko, die er in Biel bij was, de gedachte van beïnvloeding door Nimzowitsch uiteenzette, antwoordde deze, na een tijdje aandachtig geluisterd te hebben, op mijn vraag wat hij er van vond: 'Larsen speelde beter dan Portisch!' Ik acht dit eveneens mogelijk.

Han Gieske

P.S. Mocht iemand Larsen tegenkomen; zou hij dan willen vragen, ... of nee, laat ook maar.

Het is dat het zo'n aardig artikel is, anders.... ik bedoel zo'n ond typen, dat is toch...

Overigens stel ik voor om jaarlijks 'n fles wijn uit te reiken (of reiken, ik weet het niet meer na zo lang typen!) aan degene die het aardigste artikel/bijdrage levert aan de Schakeling. TT

Mosselen, Vissers en Schaken oftewel SCHAKEN IN ZEELAND

Zoals sommigen misschien weten komt schrijver dezes uit Zeeland, alwaar hij een jaar hoofdklasse speelde bij de sv

'X'WZV'. De hoofdklasse ZSB is, net als in de SGA, de hoogste onderbondsklasse. Het spelpeil schat ik zo'n beetje tussen de hoofdklasse en de overgangsklasse SGA. Om een ieder enigszins een indruk te geven van het Zeewse schaak (i.e. dit zou bestaan) te geven, volgt hier een partij die ik 14 jan. jl aan de Go bord tegen de sv Vlissingen speelde. Ik denk dat onderstaande partij tevens nogal illustratief is voor mijn spelstijl, namelijk niet goed, maar wel tamelijk spektakulair en speculatief.

DAS DE MELKER-MENK MAGGIK

1 e4 d6 2 d4 Pf6 3 Pc3 g6 (De pirceverdediging, hetgeen illustreert dat (ook in Zeeland) de openingskeuze trendgevoelig is. Een paar jaar geleden was de opening in grootmeesterkringen zeer populair, o.a. Jan Timman speelde hem vaak. Het gevolg was dat deze opening nog tot enkele jaren daarna gespeeld is. Tegenwoordig is hij weer uit de mode, en komt hij slechts sporadisch voor) 4 Lg5 (Vaker wordt hier 4 Pf3 of 4 f4 gespeeld en in iets mindere mate 4 f3. De gespeelde zet is de oudste bestrijdingsmethode van de Pirce, en geldt in de moderne openingstheorie als minder gunstig dan de andere drie. Toch speel ik deze zet graag, aangezien ik een soort eigen 'systeem' in deze variant ontwikkeld heb. Zo iets wil nog wel eens goed uitpakken tegen theoretisch goed onderlegde tegenstanders, zoals in deze partij. Als de Redactie de de Schakeling mij hiervoor ruimte wil laten, wil ik terzijner tijd nog wel eens een artikeltje aan dit eigen bakaal besteden. — daar houd ik je aan TT) .. Lg7 5 Dd2 c6 (Het is overdreven om te stellen dat deze zet een vraagteken verdient, toch is het een feit: dat zwart met deze zet wit uitnodigt om aan te vallen, met goede kansen voor wit. Volgens mijn bescheiden ik is 5.. h6 zeker beter om pas daarna c6 te spelen.) 6 Lh6 0-0 (De encyclopedie geeft hier 6.. Lh6 7 Dh6 Da5 met gelijk spel, een oordeel waar ik mij niet bij kan aansluiten. I.i. staat wit zeker beter, omdat de zwarte korte rokade verhindert is, en de koning daardoor in het centrum opgesloten blijft, met goede kansen voor. Een mogelijk vervolg in deze stelling is bijv.: 8 f3 Pbd7 -- 3.. d5?

9 e5 en 10 Dg7--9 a3 b5 10 b4 Dd8
 d5 ed5 12 Lb5 de4 13 Pe4 Pe4 14 fe4
 gevolgd door Pf3 en o-o met zeer ster-
 ke aanval, terwijl de zwarte stukken
 te passief staan. In deze variant is
 ..De7 ook niet goed wegens 11 d5 ed5
 Pb5 De2? 13 Te1 en 14 Pe7+. Het gespeel-
 de 6.. 0-0 lijkt mij dus niet slechter
 dan 6..Lh6.) 70-0-0 b5 8 f3 a5 (Het lijkt
 of de zwarte aanval sneller komt dan
 de witte, maar dit is optisch bedrog.
 de witte aanval is gevaarlijker door
 de aanknopingspunten f5 en h5) 9 g4 a4
 10 h4 De7 (10..b4 haalt weinig uit: 10..
 b4 11 Pcc2 b3 12 cb3 ab3 13 a3 en 14
 Pe3) 11 h5 Lh6 (Een poging om c6-c5-c4
 door te zetten faalt, nl 11..b4 12 Pe
 c2 c5 13 de5 de5 14 hg6 fg6 15 Lg7
 Kg7 16 Dh6+ Kg8 17 Pf4 c4 18 g5+-) 12
 Dh6 e5 (Een interessante mogelijkheid
 was hier 13 Lg4. Speelt wit 14 fg4 dan
 volgt 14..Pg4 15 Dg5 Pf2 16 Th4 Pd1
 en zwart heeft zich tegenkansen ver-
 schaft. Wit moet op de 14e zet hg6 doen
 en zwart verliest gewoon een stuk ivm
 de matdreiging op h7) 13 hg6 fg6 14 g5
 Ph5 (Het lijkt nu of de dame slecht
 staat. Ze blijft echter gevaarlijk ivm
 eventuele kwaliteitsoffers op h5. Do-
 vendien kan wit met Pg1-a2-g3 het
 paard op h5 verdrijven.) 15 d5 (Forceert
 een doorbraak voor het paard.) 15..b4
 (Na deze zet verliest zwart zeer snel
 door een soort langevlougelopsluiting
 van de dame om in damtoren te spre-
 ken. Waarschijnlijk had zwart hier het
 beste een pion kunnen offeren met Dg7.
 Men zie:
 A 15..Dg7 16 de6 Dh6 17 gh6 Pe6 18 Pb5?
 Pg3 19 Th2 Pf1 20 Tf1 La6 21 e4 Lb5 22
 cb5 Pd4 en zwart veroverd pion b5 en
 staat beter.
 B 15..Dg7 16 de6 Dh6 17 gh6 Pe6 18 Lb5
 Pd4 19 La4 Le6--niet 19..Pf3 20 Pf3 Tf3
 21 Lb3+- en zwart wint een pion, a2
 c3 f3, terug met redelijke compensatie
 voor de pion.
 C 15..Dg7 16 de6 Dh6 17 gh6 Pe6 18 Td6
 Pg3 19 Lb5 Ph1 20 Le6 Ta7 21 Pa5 en
 het is zeer de vraag of zwart met zijn
 kwaliteit méér de witte pionnenmeute
 op de damevlougel tegenhoudt.
 D 15..Dg7 16 de6 Dh6 17 gh6 b4? 18 Lc4+
 Kh8 19 Pb5 Pe6 20 Pd6 en wit staat
 veel beter.
 Mijn voorlopige conclusie is dat na 15
 ..Dg7 de zaak nogal duister is, al
 blijft wit de beste kansen houden.
 Vooral variant c ziet er goed uit. vind
 ik. De gespeelde zet leidt geforceerd
 tot verlies.) 16 Le4! (De points van

deze zet is dat 16..bc3 faalt op 17
 de6 Tf7 18 Th5 gh5 19 g6 en het is
 uit.) 16..c5 17 Pb5 Dd7 18 Pd6 en
 zwart gaf op. Op 10..Dd6 volgt 19Th5
 Tf7 (19..gh5 20 Dd6; 19 Dd7 20 d6+
 Tf7 21 Dh7+ Kf8 22 Dh3x) en zwart
 verliest het hele bord.

Bas de Molker

HET DENKEN VAN EEN SCHAKER

Schaakpartijen zijn vaak voorzien
 van objectieve analyses, gemaakt na
 afloop van de partij. Er bestaan na-
 genoeg geen boeken waarin aandacht
 wordt geschonken aan wat een speler
 onder het spelen van de partij denkt
 en in hoeverre dit met de objectie-
 ve analyses overeenkomt. Aan de hand
 van enkele recente partijen wil ik
 dit eens proberen te doen. /278

1) HENK SIMON-ROB V.D. KAMP, 12-10-
 Slavisch.

1 d4 d5 (Ik had gerekend op 1..Pf6;
 1..d5 achtte ik echter ook mogelijk)
 2 c4 c6 3 Pf3 (In een eerdere par-
 tij tegen Rob speelde ik hier 3cd5
 en kreeg zeer goed spel. Ik houd er
 echter niet van dezelfde variant te-
 gen dezelfde tegenstander nog eens
 te spelen.) 3..Pf6 4 Pe3 de4 (Hier had
 ik 4..e6 verwacht.) 5 e4 ? (Een sterk
 pionoffer dat in de meest praktische
 echter niet zo veel voorkomt. Meestal
 wordt hier 5 a4 gespeeld.) 5..b5 6 e5
 Pd5 7 Pg5 ? (Door Spassky enkele ke-
 ren gespeeld. Taimanov zegt in zijn
 boek over het slavisch: "Wenig er-
 probt würde 7Pg5 obwohl der Zug
 ernsthaftes Beobachtung verdient."
 Gewoonlijk speelt wit hier 7 a4 met
 gecompliceerd spel.) 7..e6 ? (Rob kon-
 de 7Pg5 niet en trok hier 43 minuten
 uit voor een antwoord. Beter is echter
 7..h6 8 Pe4 e6 9 a4 b4 10 Pb1 Dh4
 --10..La6 11 Dg4 b3 12 Ld2 Pb4 13
 Pa3 en wit staat beter--11 Df3 f5
 12 of 6 Pf6 13 Pf6 Df6 14 Df6 gf6 15
 Lc4 met volgens de encyclopedie ge-
 lijk spel. Zelf vroeg ik me onder de
 partij af of 7..f6 niet speelbaar
 zou zijn. Na 8 Pe4 --3 of 6 Pf6 9
 le2 e5 !--g6 9 f4 heeft wit wellicht
 enige aanvalskansen) 8 Dh5 Dd7 (In 'n
 partij Simon-de Jong volgde 8..gf6
 9 Df3 Dd7 10 Pge4 en zwart verloor
 snel door zijn zwakte op de zwarte
 velden.) 9 Ph7 Pe3 ? (Beter 9..Kd8
 10 Pf8 volgens Taimanov of het door
 mij zelfbedachte 10 Dg85, in beide
 gevallen staat wit beter.) 10 bc3
 Dd5 (Consequent maar niet goed) 11 Pf6+

11..gF6 12 Dh8 c5 13 Lh6 Pd7 14 o-o-o
 (14 Lf8 Pf8 15 Df3?cd4 beviel me niet;
 beter lijkt in deze variant 15 0-0-0 bv
 15..Lb7 16 Df6 wint; maar 15..cd4 16
 Td4 De5 17 Le2 De2 18 Thd1 Lb7--13..Ld7
 19Td7!--en zwart staat niet slecht,
 dacht ik.Dit is echter niet waar:19Df6
 Ld5 20 Td5 cd5 21 De6+ wint.)14..Lb7
 (Of 14..cd4 15 Td4 De5 16 Le2! De2 17
 Thd1 De5 18 Df8!!Pf8 19 Td8 Ke7 20 Lf8
 mat!)15 Lf8 0-0-0(15..Pf8 16 Df6 wint;
 ik moet bekennen dat ik 15 0-0-0 totaal
 over 't hoofd heb gezien.)15 Dg7!(Dwing
 t. zwart de loper te nemen, dekt g2 8n
 maakt zodoende Le2 mogelijk.)16..Tf8
 17 Le2 De4 (Relatief beter 17..Bg2 hoe-
 wel het eindspel nagenoeg kansloos is.)
 18 Td2! Df5 19 of6(Hier heb ik bijna 'n
 half uur over nagedacht.De bedoeling
 van de tekstzet is de druk op e5 op te
 heffen.Ik overwoeg hier zeer sterk 19
 Lg4 te spelen, maar liet dit varen op
 grond van 19..Df4 20 g3? De4 21 f3 De3!
 en wit is in moeilijkheden.Hier wil ik
 iets zeggen over het begrip 'retained
 image'.Ik verwierp in deze variant 20
 Te1! op grond van Df2 hoewel dit na-
 tuurlijk onmogelijk is aangezien na
 het wegspelen van de loper f2 gedekt
 staat.Bij het berekenen liet ik de lo-
 per echter toch staan, hoewel hij weg
 was.Dit is een zeer veel voorkomende
 fout.)19..Df2 20 Lf3(Hier heb ik voor-
 namelijk 20 Le4 bekeken, dit echter af-
 gewezen als gevaarlijk.Terecht wegens
 20..De3.Niet overwogen heb ik 20 de5
 hoewel dit er niet slecht uitziet, bv
 20.De3 21 Dg3!)20..De3 21 Lb7 Kb7 22
 Dg3 Dh6(Het eindspel na 22..Dg3 is hope-
 loos voor zwart.)23 Dd6 Pf6 24 Te1?(ge-
 richt tegen de dreiging Pe4.Ik overwoeg
 hier eerst 24 de5 Pe4 25 e6 Ka6 26 c7
 Kb7 of ook 25..Ka8 en zag dat dit niet
 goed was voor wit.Het spijt in het hart
 daarom geen 24 de5.Wederom ten onrechte:
 na 24..Pe4 speelt wit geen 25 e6 maar
 25 Dd7 Kb8 26 Thd1 en wit wint gemakke-
 lijk dankzij de c-pion.Niet overwogen,
 maar bij nader inzien de sterkste zet,
 heb ik 24 De5! Pe4 25 Db5+ Ke7 26 De5
 en wint.)24..cd4 25 Dd4 Pd5 26 a4?(o-
 verziat de consequenties van zwarts
 antwoord; na 26 Kb1 is het uit, nu %
 leeft zwart voor.)26..b4! 27 Kb1(Uit de
 penning.27 cb4 verliest wegens c3;27

De4 bc3 23 Db5 maakt remis.)27..
 Pe3 28 Ka1 Te3 29 Tb2!a5?(Het enige
 was 29..Pd5!)30 De3(Zo simpel is dat,
 hierbij dient vermeld te worden dat
 beide spelers in hoge tijdnood ver-
 keerden.)30..Ke3 31 Df3 Ka6 32De6 Ka7
 33 De7 en zwart geeft op.

2) GUUS KAMP-S-HENK SIMON, 8-10-'78

1 d4(Dit was voor mij een kleine ver-
 rassing.Ik had op 1 Pf3 gerekend en
 hierop een bepaalde variant voorbereid.
 Ik hield 1 d4 echter ook voor moge-
 lijken had me voorgenomen Hollands of
 Benk6 te spelen.)1..d5 (Achter het 8
 bord gezeten besloot ik echter om
 toch maar het solide(?) aangenomen
 damogambiet te spelen.)2 e4 de4 3Pf3
 Pf6 4 e3(Leer een kleine verrassing:
 Guus speelde hier vroeger altijd 4De4,
 maar na 4..Pe6! heeft zwart echter al
 direkt gelijk spel.)4..e6 5 Le4 c5 6
 0-0 a6 7 a4(De zet van Botvinnik; 'n
 andere mogelijkheid is 7 De2.)Pe6 8
 Pe3 De7(Een vondst van Radulov, nor-
 maal is hier 8..Le7)9 De2 Ld6 10Td1
 0-0 11 h3(Hier verzink ik in diep ge-
 peins.Tot zover volgen we Portisch-
 Radulov, Mico '74.Radulov speelde 11..
 b6, maar kwam na 12 d5 ed5 13 Ld5! Lb7
 14 e4 Tae8 15 Lg5 Pd4? in het nadeel.
 Hoewel ik dit wist overwoeg ik toch
 zeer sterk om 11..b6 te spelen, aan-
 gezien ik aannam dat Guus genoemde
 partij niet zou kennen.Ook wist ik dat
 11..e5 speelbaar is.Ik besloot ten-
 slotte!)11Ld7 (Te spelen, een aanbe-
 veling van Mario in de Schachinfor-
 mator.Dit besluitvormingsproces-waar-
 aan de berekening van slechts enkele
 varianten gepaard ging- kostte me 12
 minuten.)12 e4?(Een zeer zwakke zet.
 Ik had gerekend op 12 d5 ed5 13 Ld5
 Pb4 14 e4 Tae8 gevolgd door 15..Le6.
 Een andere mogelijkheid is 12 b3 en
 13 Lb2.)12..ed4(Dit kostte me 6 minu-
 ten.Ik overwoeg 12..e5.Na 13 d5 Pd4
 staat zwart goed.Na de5 Pe5 Le5 15 Pd5
 heeft wit echter enig voordeel.)13 Pd4
 Pd4 14 Td4(Kan deze stelling heb ik 40
 minuten besteed.Totale bedenktijd van
 zwart na 14 zetten 1.04 uur.De zetten
 die door mijn hoofd gingen waren Tae8,
 Tfcd, b5, Le5, e5 Le5.)zie volgende
 bladzijde TT.

A: 14..Tfc8 met de dreiging ..Le5.Na 15 b3 berekende ik 15..Le5 13 Td3 Lc3 17 Tc3 b5 en zwart wint een stuk. Op 15 Lb3 bedacht ik eerst ..Le5 16 Td1 Lc3 17 bc3 Dc3 met voordeel voor zwart; wit heeft echter wel beter: 16 Td3 of zelfs 16Tc4. Toen vond ik ipv 15..Le5 15Db5 en wit is in moeilijkheden. Aan de mogelijkheden 15Ld3 en 15 La2 bestaande ik weinig aandacht. Terecht: bv 15 Ld3 Lc5 16 Tc4 b5! wint. De zet 15 La2 is interessant: bv 15..Le5 16 Td3 b5! 17 ab5 ab5 16 Pb5? Dc4. 19 Tc1 Td1 20 Td1 Lb5 wint; of 16 Td1 Lc3 17 bc3 La4 wint. Toen zag ik de mogelijkheid 15 Td6 voor wit en schrok. Ik berekende 13..Dd6 16 c5 Dd4 17 of6--terzijde: oorspronkelijk had ik 14..Tac8 bedacht, maar hier aangeland bedacht ik dat Tfc8 beter zou zijn: zwart hoeft na fg7 niet zijn toren te spelen of terug te nemen, en de koning kan eventueel verlopen. Dat deze verandering van toren ook grote gevolgen heeft voor andere varianten is duidelijk--17..Tc4(ook 17..Dc4 is mogelijk: bv 18De5 gf6 19 Df6 Dd3 gevolgd door Dg6) en nu dacht ik dat wit een zeer sterke aanval zou krijgen middels 16Pc4?? Deze zet is echter onmogelijk wegens 10..Dc4. Conclusie: 14..Tfc8! is een zeer sterke zet, door mij afgewezen op grond van een onjuiste analyse van de stelling.

B Op het eerste gezicht leek me, na het afwijzen van Tfc8, 14..b5 een sterke zet. Ik berekende 15 ab5 ab5 16 Ta8 Ta3 17 Lb5 Lb5 15 Pb5 Dc1 en wint. Hierbij zag ik over het hoofd dat wit eenvoudig 10 Db5 kan spelen. Ik moest 14..b5 echter toch verwerpen op grond van de "voorlegging" 15 Td6 met eenzelfde mechanisme als bij Tfc8.

C 14..Lc5 Dit is de normale zet in dit soort stellingen. Aangezien de zet echter e5 voor wit mogelijk maakt beviel het me niet.

D Zelf ..c5 spelen, eventueel in combinatie met Lc5. Dit was ik af op grond van de verzwakking van veld d5.

E 14..Le5. Dit is de eerste zet waar ik aan dacht en wel omdat hij een pion wint. Ik berekende 15 Td1 Tfc8

16 Ld3 Lc3 17 bc3 Dc3; na 18 Lb2 heeft wit echter meer dan voldoende compensatie. Zo moet het dus niet. Na alle andere zoten afgewezen te hebben keerde ik terug naar 14..Le5. Allereerst hoop ik dat wit 15 Td2 zou spelen waarna nu b5 zeer sterk leek, aangezien de "voorlegging" Td6 hier ontbreekt, bv 15..b5 16 ab5 ab5 17 Ta8 Ta8 18 Lb5 Lc3! 19 bc3 Lb5 20 Db5 Dc3 en wit is in moeilijkheden. Op 15 Td1 zag ik goede kansen om tegen pion e4 te spelen.) 14..Le5 15 Td1(Jammer!) Lc6(Hier heb ik enige minuten besteed aan 15..Lc3 16 bc3 La4 17 Ta4 b5, dit echter afgewezen wegens 18 Tb4 bc 19 Tc4.) 16 Ld3 Tfc8!(Bedoeling: 16 a5? Lc3 17 bc3 Lc4 18 Lc4 Td1 19 Dd1 Pc4 en zwart moet winnen.) 17 Lc3!?(Wit offert een pion in de hoop op tegenkansen; een alternatief is 17 Lg5 waarna zwart mi iets beter staat.) 17..Lc3 18 bc3 Lc4!(Slacht is 18..Pc4 19 Ld4 met tegenkansen.) 19 Ld4((19 Lc4 Td1 20 Td1 Pc4 21 Ld4 Pc3! 22 Dg4 f5!) 19..Lg6(Dit kostte me wel zo'n kleine 10 minuten. Het alternatief 19..Ld3 20 Td3! geeft wit goede aanvalskansen, doch niet 20 Dd3 c5 21 Lc5 Dc5 22 Dd3 Td3 23 Td3 Pc3! en zwart moet winnen.) 20 Lg6 hg6 21 a5 Dc6 22 Tab1 Pd5!(Dit kostte me wel een paar minuten; alternatieven die ik overwoeg waren allereerst Pd7, hetgeen me te passief leek en 22..Dc4 23 Dc4 Pc4 24 Tb7 Pc3 25 Td2 Td4 26 Td4 Pc2 wint, maar wit heeft natuurlijk de dames niet te ruilen en speelt 23 Db3.) 23 Df3?!(Guus had nog een 1/2 uur bedenktijd, de tekstzet was voor mij een volslagen, aangename verrassing, ik had 23 c4 verwacht met als gevolg 23..Pf4 24 Df1 en dan zou ik wel verder zien, dat heb ik nu gedaan met als resultaat 24..Tac8! 25 g3 Dc4 26 gf6 Td4 27 Td4 Dd4 28 Tb7 Df4 en zwart wint.) 23..Td7(Hier had ik nog 9 minuten over; de tekstzet combineert verdediging(b7) met aanvalsideeën als Tac8 en dan Pc3.) 24 Tb3 Ta3 11!(Dit kostte me 5 minuten; ik had eerst 24..Dc4 bedacht, maar moest dit idee laten vallen wegens 25 Tdb1; ook aan 24..Pc7 heb ik gedacht maar wits ramiekansen in een eventueel torensindspeel achtte ik te hoog. Toen flitste de tekstzet door me

heen, e5, e4 en dan eventueel e3 leek me zeer sterk.) 25 Tdb1? e5 26 Le3? (Beter Lb6) e4 27 De2 Pc3 (Ik heb er hier nog een minuut over gedaan om te zien dat het kon.) 28 De2 Pb1 (Jammer voor Guus, maar de dame staat gedekt.) 29 Db1 Tcd0 30 Db2 Td1 31 Kh2 De7 32 g3 Da5! 33 Tb4 (33 Lb6 Da1 en met volgt.) Da1 34 Da1 Ta1 35 Tb7 Ta8! (Ik wil de pion laten promoveren; 35..Tdd1 36 g4) 36 Te7 a5 37 Te4 a4 38 Ld4 Ta2 39 Le5 a3 40 Te4 Te3! (Tijdsnodig voorbij. Het enige dat ik tijdens al deze zetten gedaan heb is denken 'waarom go ft Guus niet op?') 41 Te3 Tf2! 42 Kg1 a2 43 Ta3 Tb2 0-1 (Twee dingen wil ik nog zeggen: de afloop van zo'n partij denk je dat je 'n nieuw wereldwonder gecreëerd hebt, terwijl bij het analyseren blijkt hoeveel je niet gezien hebt en hoe chaotisch je feitelijk denkt tijdens 'n partij. Mijn advies is dan ook niet zozeer 'Lerne kombinieren' (Muller) maar 'Leer analyseren'.

3) Op speciaal verzoek van onze geliefde hoofdredacteur (je weet wel, die jongeman die de hele dag met 'n scherpe pen rondloopt) uit de wedstrijd Tal1-US1 de partij:

1. SCHULTE-H. SIMON (moderne verdediging)

1 f4 (Godvarendomme dacht ik hier, ik heb ook altijd pech. Op de eerste plaats het feit dat ik alweer zwart heb en vervolgens dan zo'n klote openingszet. Aan te beveln is hier 1..e5, maar je dient dan wel het koningsgambiet te beheersen.) 1..g5 2 e4 Lg7 3 d4 (Na deze zet leek het me duidelijk dat mijn tegenstander Konings-Indisch of Pirc wilde spelen. Ik gebruikte 10 minuten om dit te vermijden. De normale zet 3..d5 verwiersp ik dus meteen. Blijft over 3..e5. Na 4 de5 Da5 staat zwart goed, wit zal echter wel 4 d5 spelen en dit soort stellingen ligt me niet. Toen dacht ik aan de partij v.d. Plasche-Simon die als volgt ging: 1 d4 d5 2 Pc3 g6 3 e4 e6 4 e5 h5! 5 Le2 Pa6 6 Pf3 Pc7 7 Le3 Ph6 8 Dd2 Pf5 9 g3 Pxc3 10 fe Lh6 11 Ld3 Lh3 12 Df2 Dd7 13 Pe2 g5! met goed spel voor zwart. Ik besloot hier hetzelfde idee toe te passen, dus:) 3..d5! 4 e5 h5! (Door het opspelen van de e-pion heeft wit zijn witte xx velden verzwakt; zwart tracht deze zwakte nu permanent

te maken.) 5 Pf3 Ph6 6 b3 (Normaal is hier 6 Pc3 bv Lg4 7 Le3 e6 8 Le2 e6 9 0-0 Pf5 10 Dd2 Pe7 11 h3? Lf3 12 Df3 Da5! 13 a3 Lf3 14 b4 Dd6 15 Lf2 Pb6 16 Pe2 Pc4 17 Dd3 Le7 18 Pg3 zoals in Rossmann-Uhlmann, '74 en nu heeft zwart na 10..h4 'groot voordeel', aldus Pytel in 'Chess Player'.) 6..e6 7 (In aanmerking kwam zeker 6..Lg4.) 7 Ld3 Pa6! (Met de bedoeling om Pb4 en als de loper wijkt Lf5 te spelen.

Daar komt nog bij dat deze stelling met twee paarden aan de rand-dubbello schande in het land-als plaatje, afgezien van schaakmorities, me een buitengewoon gevoel van welbehagen gaf.) 8 La6 (In aanmerking kwam 8 La3 of 8a3) 8..Da5+ 9 Pc3 (Hier voor de hand liggend was 9 Pbd2 om later e4 te kunnen spelen.) 9..Da6 (Hier heb ik 5 minuten besteed aan mogelijkheden om van de positie van Pc3 te profiteren. Slecht is 9..De3 10 Ld2 en lo verzetten falen op Lb7.) 10 De2 b6 (Steunt een eventueel e5, en aktiveert de loper; overwogen heb ik hier verder De2-aktiveert wits stukken- en Da5.) 11 Da6

La6 12 La3 Pf5 (Profiteert van wits laatste zet die de zwarte velden verzwakt en dreigt al 13..Pc3.) 13 Kf2 (Dit was voor mij het moeilijkste moment uit de partij. Hoe verder te gaan? Hier besteedde ik 30 minuten aan. Toetaal gebruikte tijd voor zwart na 13 zetten 50 minuten. Mijn eerste plan was om 13..Lh6 te spelen, na 14 g3 Tg6 kan wit echter 15 h4 spelen. Om dit te voorkomen bedacht ik 13..h4, na g3 echter staat wit eerder beter. Toen kwam 13..f6 bij me op. Dit leek me echter te gevaarlijk na 14 ef6 ef6 15 Te1. Echter, 14..Lf6 ziet er goed uit. Bovendien vond ik 14 e6 enigszins vervelend. Dus gaan 13..f6, en geen aanval op de koningsvleugel. Dan maar naar de damevl. ugel. Een zeer voort de hand liggend plan is om e5 te gaan doorzetten. Om dit plan aan het rollen te brengen kwam 3 zetten in aanmerking: 1)

A13..0-0. Dit was me te langzaam, bovendien krijgt wit kans op tegenspel via 14 g3, 15 h3, 16 g4 enz. B13..Tac8. Te gehaast bv 14 g3 e5 15 de5 bc5 16 Pa4 e4 17 Pe5 Lb5 18 e3 e6 19 Pd4 en wit staat iets beter.

A13..0-0. Dit was me te langzaam, bovendien krijgt wit kans op tegenspel via 14 g3, 15 h3, 16 g4 enz.

B13..Tac8. Te gehaast bv 14 g3 e5 15 de5 bc5 16 Pa4 e4 17 Pe5 Lb5 18 e3 e6 19 Pd4 en wit staat iets beter.

1 is
e6
12
Lf2
zoals
eft
al-
e6
7
en.
ling
eole
af-
bui-
raf.)
f8a3)
ig-
nen
ten.
de
cht
alen
ty-
ver-
-
G
s's
ver-
f2
mo-
gan?
Tp-
13
n.
B
a dit
a g3
n kwam
er
1.
n
ar
de
len
r-
o-
al
S
e6

Ik besloot tenslotte tot:) 13..e6 (Deze zet lijkt de witte loper te activeren, dat is echter schijn: de loper heeft na e6 geen veld méér ter beschikking. Wel verhindert hij de rookde, maar daar had ik toch al van afgezien. Mijn gedachten waren ongeveer als volgt: ik kan nu Lf8 spelen en mijn slechte loper afruilen of beter maken, of ik kan Ta3, e5 en dan Lf8 spelen, in beide gevallen met goede kansen op voordeel.) 14h3?? (Een beginnersblunder; xxxxx wit berooft zichzelf van iedere mogelijkheid op tegenspel. Hoofdzakelijk was 14 g3 en daarna eventueel 15Sh3 en 16 g4.) 14..h4 (Lagt wits koningsvleugel lam en maakt f4 tot een potentieel dodelijke zwakte) 15 Td1 (Meer voor de hand liggend was 15 Thd1 om later op de damevleugel enige activiteit te kunnen ontplooiën, bv Lb2 en dan a4.) 15..Lh6 16 Pg5 (of 16 Lc1 Lf8, toch was dit beter geweest.) 16..Tc8 17 b4 (of 17 Pc2 Lc4 18 Kc2 Pg3; 17 Td2 Lg5 18 fg Th5 wint een pion; of 17 Ta1 Lg5 fg5 Th5 19 Lc1 e5 20 de5 Tc5 21 Ld2 d4. De tekstzet verhindert dit plan, maar biedt zwart voor nieuwe aanknopingspunten.) 17..Lc4 (Bindt het witte paard aan veld e3 en maakt de weg vrij voor het opspelen van de a-pion.) 18 Ta1 (Een volslagen nutteloos zet. Het is echter niet gemakkelijk iets beters te vinden, bv 10 Lc1 Lf8 19 a3 e5 20 de5 b5 21 b5 Lc5+ 22 Kf3 Pd4+ wint.) 18..Lf8 19 Pf3 a5 20 Tb1 b5 21 Tb2 Ta3 22 Ta1 (Wit had hier nog slechts 47 minuten, terwijl ik nog ongeveer 40 minuten bedenktijd had. Dit beïnvloedde mijn zetkeuze in die zin dat ik zo agressief mogelijk wilde spelen.) 22..Lh6! (Mogelijk was ook 22..ab 23 Lb4 Lb4 24 Tb4 Ta3 25 Pc2 Ta3 met pionwinst; wit zou echter nog wel eens tegenspel kunnen krijgen door de toren naar de a-lijn te brengen en Pg5; ik overwoog ook nog even 22..ab4 23 Lb4 Lh6, maar de tekstzet wint een tempo hierop.) 23 abx Lf4 24 Lb4 (Voor de hand liggend, maar niet al te best. Beter 24 Lc5 Pg3! 25 a4 (of Lb6) Pc4+ 26 Pc4 d4 27 Pd1 Ld2 en zwart moet winnen. Of ik dit achter het bord gevonden had weet ik niet. Op 24..Ta5 25 a4 Kd7 26 Tb1 (weinig zin!) heeft a5 en Lb6+ omdat zwart zijn paard snel terug kan halen) Thb6 heeft wit nog kansen.) 24..Lc3+ (Nu zou het uit

moeten zijn.) 25 Kc1 Pd4 26 a4 Pf3 (of 26..e5 27Pd1) 27 Pf3 e5 28 Pd1 Ld4 (Starker was 28..Lg1. Hier is een proek op zijn plaats. Mijn tegenstander was hier in vliegende tijdnood. Ik had echter meer dan een half uur over. Toch speelde ik alsof ik ook nog maar 30 seconden op de klok had, maar genoeg à tempo. A Tempo bedacht ik 28. Ld4 29 e3 Lg1 30 La3 en b4 wint een stuk. Hier klopt werkelijk de ballon van.) 29 Lc3 (En niet 29 e3 wegens La5! 30 La5 Ta5 en wit verliest een derde pion. Ook goed is echter 29..Lg1 30 La3 en nu niet: A 30..Ta5 31 e5 Tb5 (of 31..Lb5 32 Tg2! en wit wint) 32 Tb5 Lb5 33 Lc5 Lc5 34 Ta3+ en wit wint de kwaliteit; nog eenvoudiger is hier 32 Tg2!, maar: B 30..b4 31 e5 Ld4! 32 bc4 (32 b5 Ta5 maar niet 32.Lb2) Lb2 33 Lb2 0-0 en zwart moet winnen.) 29..Lc3 30 Pc3 b4 31 Pb5 Ta5? (Gaat bijna de winst weg, wederom à tempo zag ik alleen Pc7 voor wit. Goede zetten waren hier 31..0-0 of 31..Kd7 of 31..Ke7 en zwart staat spoedig 3 pionnen voor.) 32 Pd6 +Kd7 33 Pc4 (Na 33 Pb7 Ta7 34 Pc5 Tb8! heeft wit nog kleine remiskansen.) 33..bc4 (Nu kan er niets meer mis gaan daarom de rest bijna zonder commentaar.) 34 e3 b3 35 Td2 Thd3 (Ik was door de toren bijna vergeten, maar gelukkig staat hij er nog.) 36 Td6 Ta4 37 Ta4 Tb6 38 Ta2 Tb5 39 Tc2 (39 b2 Kd1!) Tc5 40 b2 en wit gaf op. Tenslotte: Ik hoop dat ik hier niet voor niets een dag aan besteed heb en dat er (vooral uit de lagere tientallen) ook mensen zullen zijn die dit naspelen! (Henk Simon)

ELDLIJST

Op de laatste elo-ranglijst komen de volgende spelers van U.S. voor: Jan Turk 2039, Wiet Bouma 2016, Rob vd Kamp 1940, Henk Simon 1909, Gideon de Haan 1909, Tom Turk 1883, Frank de Vries 1880, Jurgen Stigter 1856, Guus Kamps 1826, Gerard Rill 1769, Adrie de Jong 1680. Ons ex-clublid Han gieske steekt hier met 2055 nog een stukje boven uit. Overigens geeft deze lijst een sterk vertekend beeld. Vooral de lage plaats van Guus en Gerard doet hun spelsterkte onrecht.

EINDSTAND DER EERSTE CYCLUS

groep 1	1	2	3	4	5	6	7	8	tt	groep 2	1	2	3	4	5	6	7	8	tt
1. Henk Simon	x	0	1	1	1	1	1	1	5	1. Frank de Vries	x	1	1	1	1	1	1	1	5
2. Jan Turk	1	x	1	0	1	1	1	1	4	2. Adrie de Jong	0	x	1	0	1	1	1	1	4
3. Rob Van de Kamp	0	1	x	0	1	1	1	1	4	3. Bert Smitsaert	0	0	x	1	1	1	1	1	4
4. Paul van der Werf	0	1	1	x	1	1	1	0	3	4. Anton Dekkers	1	1	1	x	0	1	0	1	3
5. Piet Bouma	0	1	1	1	x	1	1	1	3	5. Jan van Dijk	1	1	1	1	x	0	1	1	3
6. Guus Kamps	0	1	1	0	1	x	1	1	3	6. Jurgen Stijger	0	0	0	1	1	x	0	1	3
7. Tom Turk	1	1	0	1	1	0	x	1	3	7. Wim van der Schoor	0	0	1	1	1	1	x	0	2
8. Arie Jongejan	0	0	0	1	0	0	0	x	1	8. Eric Thunnissen	0	0	0	1	0	0	1	x	1
groep 3	1	2	3	4	5	6	7	8	tt	groep 4	1	2	3	4	5	6	7	8	tt
1. Albert Delfos	x	0	1	1	1	1	1	1	6	1. Jaap Dainma	x	1	0	1	1	1	1	1	6
2. Bas de Melker	1	x	1	1	1	0	0	1	5	2. Kees Duin	0	x	1	1	1	1	1	1	5
3. Laurie Hendrickx	0	0	x	1	1	1	1	1	4	3. Johan Berkenbos	1	0	x	1	1	1	1	1	5
4. Frans Vos	0	0	1	x	1	1	1	1	3	4. Frans de Rijk	0	0	1	x	0	1	1	1	3
5. Martin Verbeest	1	0	1	1	x	1	1	1	3	5. Thijs Wanniger	0	0	1	1	x	0	1	1	3
6. Ad Ridder	0	1	0	1	0	x	1	0	2	6. Gerard Kortooms	0	0	0	1	1	x	1	1	2
7. Pieter Schermers	0	1	0	0	0	1	x	1	2	7. Rienk Looihuis	0	0	0	0	0	1	x	1	2
8. Tjeerd Wiersma	0	0	0	1	1	0	0	x	2	8. Frank van Kelfsch	0	0	0	0	0	1	1	x	0

zwitserse groep (4b): 1 Gerard Rill 54,4% (9) 2 Ruud Stoolman 33,3% (6) 3 Gideon de Haan 28% (6) 4 Ruud Opentij 50% (7) 5 Robert Jan Vijn 50% (5) 6 Jeroen Berentzen 42,9% (7) 7 Kees Bakker 40% (5) 8 Peter van de Burgh 33,3% (6) 9 Olaf Hocks 10% (3). Opgenomen zijn zij die 5 of meer partijen gespeeld hebben. Uit deze groep promoveert Gerard Rill bij wijze van uitzondering naar groep 1, zodat deze nu uit 9 man bestaat. Ruud Stoolman en Gideon de Haan promoveren naar resp. groep 2 en 3. Wat betreft de reglementaire nullen moet nog worden opgemerkt dat Martin Verbeest en Gerard Kortooms geen blaas treft daar zij zich op tijd hebben afgemeld.

De volgende partij werd ingezonden door de zwartspeler. De analyses zijn van Laurie en Tom Turk.
6. GOEDE-LAURIE HENDRICKX (tiende bood 2a)
1 d4 f5 2 Pc3? 1 Pf3 3 Lg5 g6 4 Pf3 Lg7
5 e3 (Beter lijkt het doorzetten van e4, eventueel na Lf6.) d6 6 Ld3 0-0 (Boortje vroeg wellicht. Lekt de komende actie uit.) 7 h4! h5! (Stopt de witte aanval af voordat ze begonnen is. Wit had er nu beter aan gedaan om op de zwakke velden op de koningsvleugel te gaan spelen.)
8 Dd2 c6 9 0-0-0 Ld6 10 Tdg1 Pbd7 11 Kb1 b5 12 Pc2 a5 13 Ph2 b4 14 b3? (Met de voorafgaande zetten geeft wit te kennen dat hij wil 'reculer pour mieux sauter'-of zoiets tt-. Nu doet hij weer een passieve zet die nog een gigantisch e verzwakking is ook. Zie 21e zet van zwart.) Pbd6 15 f3 a4 16 g4 ab3 17 cb3 Da5 (Dreigt 13..Lb3.) 18 Pc1 Pd5 19 gh5 Pc3+ 20 Ka1 Lb3 21 Lb4 (21 Pb3 Da2+ 22 Da2 Ta2 mat-) Pc5! 22 Le7 Tf7 (Beter meteen 22..La2: zie vervolg.) 23 Tg6 Te7 24 h6 La2! 25 La2 b3 26 Tg7+ Tg7 27 hg7 Pd3! (Fraaie slotzet! Vanuit probleem-oogpunt was 22..Tf7 trouwens sterk, want er verdwijnt veel onnodig materiaal van het brd.)

Partij uit de zwitserse groep, 23-11-1978, ingezonden door Gerard Rill.
1 Pf3 Pf3 2 g3 d5 3 Lg2 c6 4 0-0 Lg4
(Een goede verdediging tegen het R6ti-systeem.) 5 h3 Lh5 6 b3 Pb7 7 Lb2 c6
8 c4 Ld6 9 d4? (Een zet die niet zo goed past in het R6ti-systeem. Beter is met d3 en Pbd3 de zet e4 door te zetten.) De7 10 Pc3 (Beter was nog altijd 10 Pbd2 bv met het idee Pa5 en Pdf3 te spelen.) 0-0 11-cd5? (Begraaft Lb2 definitief en opent de e-lijn voor zwart) ad5 (Zwart staat beter z'niet gewonnen, wat wel vreemd is na 3 zulke onschuldige uitzienende zetten van wit.) 12 e3 (Om Pc3 in beter stelling te brengen. Ikzelf zou 21 Lc4 gespeeld hebben om de l6per te activeren.) Pd4 13 Pe2! (Een zeer sterke en goed gevonden verdedigingsmanoeuvre, wit zet er al verlegen om.) f3 14 Pf4 Lf7 15 Pd3 Ld6 16 Pf5 g6 (Agressief, h6) 17 Da4 Dg7 18 f3 Pbf6 (De strijd lijkt te luizen, maar de witte koningsstelling is nu zeer knotsbaar.) 19 Kh2? Dh6 20 f4 Pg4+ 21 Kg1 Pge5 22 de5 Le7 (Aanvankelijk dacht ik hier slechts iets beter te staan. Maar hoe langer ik de sculding bekook, hoe meer ik de mogelijkheden van de zwarte

stelling ontdekte. Hij heeft nl aanvals-
kansen op beide vleugels. Let vooral op
de enorme kracht van de zwarte lopers
die beide vleugels bestrijken.) 23 Tc1
Kh3 (Eerst maar eens de koningsvleugel.)
24 Kf2 (1) (24 f5? Lg5 maakt de witte
stelling tot een ruïne.) Tg3 25 Kd2 Dg6
26 Tg1 (Wit heeft nu de koningsvleugel
onder controle en de koning zoekt een
onderkomen op de damvleugel. Maar nu
blijkt pas zwarts stellingsvoordoor.) c5!
27 Tc2 Tac3 28 Kd1? (De witte koning
vlucht naar de damvleugel zonder te
zien dat op de plaats waar hij naar toe
gaat de strijd het hevigst zal zijn. Wie
weet er echter een alternatief?) b5 29
Kc1 e4 30 Pf2 (Op 30 Pb4 speelt zwart nie
30..Df7?? vanwege 31 Ld5! Ld5 32 d6+ met
damwinst, maar 30..Pb6 event. gevolgd
door 31..a5.) b4 (Dreigt 31..c3 met in-
sluiting van Lb2.) 31 Ld4 Pc5! (Optimaal
gebruik van de stukken en van de nu al
hevige witte tijdnood.) 32 bc4 dc4 33 Kb1
b3! 34 Tc2 (34 Tb2 Pa4 of 34 sb3 cb3 35
Tc2 a5 zijn nauwelijks alternatieven te
noemen.) 34..Pd3 35 Pd3 d3 (En onder het
uitvoeren van 36 Td2 viel de witte vlag.
De stelling was echter toch al verloren
bv 36..Lb4 of 36..Tf2 gf4 37 gf4 Lh4 en
38..ba2+ met yinst.) Gerard Rill.
(Dit was dus RUUD STOEELMAN-GERARD RILL)
7-12-1978, US 2- Landsmeer 1 5-5.
't Was geloof ik Hans Bouwmeester die
eens zei dat iedere amateur zich in z'n
beste momenten een grootmeester voelt.
Ik moest daar lafst aan denken toen ik
onderstaande partij speelde. Blijkbaar
kan een ruige offerpartij een gewone
schaker in verrukking brengen.
Dan zal ik nu even uitleggen waarom deze
partij in de Schakeling staat, ondanks
het niet zo hoge niveau.
Na afloop van deze partij kwam ik in
een euforische stemming de bar ingelopen
en riep Tom roeds van verre toe: "Ik heb
gewonnen!" (Dat was nl. al een halve tijd
niet meer gebeurd, zie o.a. het volgen-
de partijje: 1 e4 e5 2 d4 d5 3 Pf3-
nieuwje- de4, ik had zwart, ik heb het
niet gewonnen) en ik heb wel 4 stukken
geofferd! Hierop replieerde Tom onmid-
delijk met: "Dat moet in de Schakeling".

P. VAN KUIJSTEE-BAS DE MEUKER

1. e4 e5 2. d4 d5 3. Pf3-
statoren dat steeds meer witspelers deze
walgelijke, pretentieuze ruilverant

verkiezen heven een echt gevecht te-
gen de franse verdediging. In deze moet
ik vooral dhr. Schermers bestraffend
toespreken, aangezien hij me in onze
onderlinge partij met deze variant
wist te verslaan. Nu zette ik me ech-
ter over deze demoralisatie heen en
ging geconcentreerd aan het werk.) d5
4 Ld3 Pf6 (Met 4..Ld6 had ik gemakke-
lijk gelijk spel kunnen bereiken. Ik
wou echter zoveel mogelijk symmetri-
sche stellingen uit de weg gaan. Lie-
ver nam en neem ik stellingen waar
ik iets minder sta maar tenminste spel
heb.) 5 Pf3 c6 6 c3 Lg4 (Deze zet kent
maar een karakteristiek: out of space.
Zwart doet concessies voor tegendruk.)
7 Lf4 Ld6 ("Doe het vanavond rustig
aan" was mij voor de aanvang van deze
partij al toegeworpen, doch indachtig
mijn eigen principes neem ik risico.
Het bleek te kunnen.) 8 Dc2 (Mijn te-
genstander bleef tot tijdens de post-
mortem ervan overtuigd dat dit een
goede zet was. Volgens mij is hij niet
zo gevoelig. Zwart lijdt tempoverlies
(3..De7 9 Ld6) maar de witte dame
staat niet goed op e2. Qua wit voel ik
meer voor 8 Ld6 Dd6 9 Dc2 etc.) Lc7
9 Pbd2 0-0 (Dreigt Tc3 en het spelen
van Lc7.) 10 0-0-0 (Dat was dus de be-
doeling. Het verraste me wel, aange-
zien ik allereerst op 0-0 had gerekend,
maar dan staat Dc2 inderdaad berberd.)
Tc3 11 Df1 (Op 11 Lg5 volgt Pbd7 en
niet 1..Ld6 wegens 12 Lf6) b5 (Aan-
valsgeluiden!) 12 h3 Lf3? (Niet zo goed
ik gaf een open lijn kade. Het voor-
deel is dat b4 gelijk doorgezet kan
worden.) 13 gf3 b4 14 cb4 (Relatief het
beste; na 14 e4 c5! of 14 Tg1 Da5
wordt wit op riante wijze weggehaakt.)
Lb4 15 Lg5? (Zwak. Wit dwingt zwart tot
een zet die hij toch al moest doen.
Bovendien staat de Loper op g5 niet zo
bii.) Pbd7 16 Thg1 Da5 (Zwart valt de
achillespees (a2) van de witte stelling
aan. Op 17 a3 volgt natuurlijk 17..La3
gevolgd door complete ruhe. Na 17 Kb1
rolt de zwarte aanval na Tab3 rustig
door met de kracht van een stoomwals.
Wit kiest de beste zet.) 17 Dg2 (Dreigt dmv Lf6 een stuk te winnen. Nu
moet zwart zelf kiezen tussen aanval
of verdedigen. Aangezien zetten als g6
of Ph5 slechts te kwalificeren zijn
als versluierde harikiripogingen, koos

ik voor een goed getimede kamikaze-aanval. Het zoeken was slechts naar de juiste zet. En, ja hoor, zoals altijd bleek ook nu weer een goede geest te zijn die mijn gedachten op het goede spoor zette.) 17...., Lb4xc3! (Paniekgeluiden aan de overkant! "God, ook dat nog! Smulgeluiden aan de andere kant van het front: "dat had hij lekker niet gezien!" Even nu een intermezzo: Het is altijd iets bijzonders om club- en teamgenoten het een en ander voor de voeten te werpen en hen openbaar te schand te zetten. Er zijn echter momenten dat een mens zich bewust is van zijn taak, en in deze kan ik er niet omheen. Laat dit afschrikwekkend voorbeeld voor anderen zijn! Het betreft hier nu Cees Samson.

Beste Cees,

we weten allemaal dat je een aardig potje kan koeren en dat je leuk meekachelt in het tweede. Maar wat je nu mij weer moest doen overkomen! Ik speel een zeer inspannende partij, en op dergelijke momenten moeten teamgenoten elkaar morele steun geven. Maar wat zegt Cees tegen schrijver dezes?!: "Wat doe je nou, Basje! Dat is helemaal niet goed, jongen, je gaat hardstikke mat op g7. Nee Basje, dit gaat mis!" Kijk Cees, nog afgezien van die nonexistente matdreiging op g7 (g7-g6), ZO IETS ZEG JE NIET. Je gaat toch niet zo- maar iemand anders op zijn pik trappen?!? Afijn, sans rancune en de mazzel,

Bas

We gaan verder met de partij.) 18. Lf6x, g6 (Nu staat wit voor het probleem om wel of niet te nemen: 19. bc3x, Da3+ 20. Kbl?, Tab8+ 21. Pb3, Tb3x+ 22. ab3x, Db3x+ 23. Kcl, Dc3x+ 24. Lc2, Te2 uit. Dit had ik al vooruit gezien. Ook de volgende variant, waarvan ik dacht dat die nog slechter voor wit was. Dat laatste is echter niet zo: ik had 22. Tfd1 overzien: 19. bc3x, Da3+ 20. Kc2!, Da2+ 21. Kcl, Teb8 (na Tab8 is 22. Tdel nog sterker) 22. Tdel, Db2+ 23. Kdl, Dc3x wit staat nog steeds twee stukken voor, maar gaat er nu een verleizen en de zwarte aanval gaat door: 1. 24. Lg5?, Dd3x --dreigt Tbl)-- 25. Kcl, Dc3+ 26. Kdl, Tb2 met spoedig mat, bv: 1a. 27. Df1, Dc2+ 28. Ke2, Te8+ 29. Le3, Dd2x; 1b. 27. Ke2, Te8+ etc; 1c. 27. Te2, Dc2+ 28. Kel, Dcl+ etc; 1d. 27. Te7, Dd3 28. Kel, Tab8 en mat op bl. Veel sterker voor wit is echter: 1. 24. Lf5! , Pf6x 25. Dg5, Tb2 26. Te2--26. Dh6?, Td2x+ 27. Dd2x, Df3x+ 28. De2, Df5x en zwart wint-- met een moeilijke stelling waarin zwart nauwkeurig moet spelen om voordeel te behouden. Het zag er dus niet zo goed uit voor wit. Vandaar zijn volgende verrassende zet) 19. Kbl!?, Ld2x (Na het voorafgaande halfuurtje peulenschijten, dacht ik hierover slechts 10 seconden na) 20. Lg5, Lc3! (Een magische aantrekkingskracht gaat uit van het veld c3. Deze keer is het offer zonder meer correct: 21. bc3x, Tab8+ en nu: a) 22. Kal, Dc3x mat; b) 22. Kc2, Da2x+ 23. Kcl, Db2+; c) 22. Kcl, ~~Raxxx~~ Dc3x+ 23. Lc2, Te2 24. Td2, Dal+ 25. Lbl, Db2+ of 24. Ld2, Db2+ Het lijkt allemaal wel zelfmat. Dik genieten dus. Toen ik overigens mijn tegenstander na aflcop zo eens polste om te zien wat hij zoal allemaal gezien had, merkte hij op dat hij de offers niet doorgerekend had. "Veel te gevaarlijk" Werkelijk frustrerend voor mij.) 21. Lcl, Tab8 22. f4 (Het aller-aller-allerenigste) 22...., Da3? (Jammer, jammer. In deze stelling speelde ik niet het voor de hand liggende 22...., Tb2x+ 23. Jb2x, Tb8 24. f3, Tb2x+ 25. Db2x, Lb2x 26. Kb2x --einde analyses achter het bord-- omdat ik dan maar een dame voor twee torens zou hebben. Maar wat voor een wijf! Bv: 26...., Db4+ 27. Kcl, Dd4x en de pionnen op c6 en d5 maken VROOM-VRRR000000MMM-geluiden. Overzien.) 23. f3 (Hier had ik na

23....,lb2x 24.lb2x,Tb2x 25.Db2x,Tb8 26.Db8x,Pb8x weer naar een torens-dame-einspel kunnen overgaan. Niet gezien. Met mijn volgende zet dacht ik een stuk te winnen)

23....,Tb2x+, 24.lb2x,Tb8 25.Td2! (dit had ik nog gezien: het enige) 25....,ld2x 26.Dd2x, Tb2x+ 27.Db2x,Dd3x+ (Verrekend: geen stuk voor maar een kwaliteit achter. Gelukkig heb ik nog compensatie) 28.Dc2,Dd4x 29.Tel?? (De tijd van het jaar: sinterklaas!)

29....,Db4x+ en wit gaf op. Jammer dat het einde deze partij zo ontsiert. Het eindspel na 27.Td1,Db4+ 28.Db2,Db2x+ 29.Kb2x was nog leuk geworden. Ik had dat best durven spelen. Het was echter niet meer mogelijk omdat in dit geval vrouwe Fortuna zich ontpopte als vrouwe Justitia. Bas de Melker

PARTIJ: Paul van de Werve-Arie Jongejan (1^e cyclus interne analyses van Arie)

1.Pf3,c5 2.c4-Pf6 3.g3,Pc6 4.Lg2,g6 5.0-0,Lg7 6.Pc3,0-0 (En we zijn beland in een -- volgens mijn boeken-- als niet al te beste bekend staande variant voor zwart) 7.d4(!) (Na 7. d3 kan zwart de symmetrie zonder bezwaar volhouden) 7....,d6 (7....,cd4x 8.Pd4x is misschien beter. De tekstzet is evenwel geen theorie in in dergelijke stellingen voel ik mij thuis) 8.a3,e5 9.dc5x,dc5x 10.Pd5,d4 (Zwart blijft opportunistisch spelen) 11.Lg5 (11.Pd4x,ed4x 12.e3 is misschien beter voor wit) 11....,h6?! (Een pionoffer, uit nood geboren maar misschien correct. Op 11....,Te8 volgt 12.Pd4x,cd4x -- 12....,ed4x 13.e4!,de3x en 14.fe3x! en wit wint) -- 13.f4! ± Op 11....,Dd6 volgt: 12.e3,Pf3x 13.lf3x,Bd5x 14.Ld5x,Db6 ±) 12.Pf6x+,Lf6x 13.Lh6x,Te8 14.Pd4x (14.e3,Pf5 15.Dd8x,Ld8x 16.Lg5,e4! met stukwinst voor zwart) 14....,ed4x 15.Ld5(?) (Waarschijnlijk een zwakke zet. Zwart kan nu door een kwaliteitsoffer het tij keren. Beter was misschien 17.lf4, maar dan is: 15.lf4,Te7 16.Dd2,Le6 17.b3,d3 18.Tad1,de2x 19.De2x,Db6 een aardige variant voor zwart) 15....,Le6! 16.Lb7x,Tb8 17.Lc6,Lc4x! 18.Le8x,De8x (En zwart staat heel sterk ondanks de pion en de kwaliteit achter) 19.Tel,Tb2x (19.Dcl,Le2x 20.Tel,d3 +) 20.Dcl,Te2x 21.Te2x,De2x 22.Tb1? (Wit heeft echter niet veel anders: a) Df4,Le5+ ; b) 22.Dd2,d3 23.Tb1,ld5 en het ontbreken van pion h7 komt zwart goed uit) 22....,ld5 23.Df4,Le5 24.Dg5,Df3 25.Kf1,d3! en wit gaf op Arie Jongejan

PARTIJ: Gerard Rill-Han Gieske (KIJK UIT-Nieuwendam Knsb-competitie 2^e klasse 1978)

Een partij met een bijzonder tintje: Han is momenteel kampioen van U.S., al is hij geen lid meer, en Gerard is een nieuw lid van U.S., en kandidaat voor de kampioens titel van onze club. De analyses zijn van Gerard in het clubblad van KIJK UIT (redactie). 1.e4,c5 2.Pf3,e6 3.d4,cd4x 4.Pd4x,Pf6 5.Pc3,d6 (De Scheveninger variant, vaak gespeeld door oa. Karpov) 6.g4!?,h6 (De moderne theorie beveelt 6....,Pc6 aan) 7.g5!,hg5x 8.Lg5x,Pc6 9.Pb3,a6 10.f4,Dc7 11.De2,b5 12.a3 (Deze variant wordt aanbevolen voor wit door het russische schaakblad Schachmaty) 12....,Lb7 13.h4!?! (Een zeer provocerende zet waarvan ik de gevolgen toen nog niet helemaal inzag) 13....,Ph5! (Dreigt 14....,f6 en 14....,Pg3 met materiaalwinst) 14.Dg4,f6 15.Lc2! (Na 15.De6x+ moet zwart niet 15....,Pe7? -- dreigt 1c8 met damewinst -- spelen, 2. als Han na de partij aangaf, wegens 16.lb5x+,ab5x 17.Pb5x en 18.Pd6x+ met voordeel voor wit. Beter is na 15.De6x: 15....,De7 en nu bv 16.De7x+,Pe7x 17.f5,fg5x 18.hg5x,g6 19.le2,Lg7 20.f6,Pf6x 21.gf6x,lf6x en zwart heeft,

dankzij zijn loperpaar en vrijpion, uitstekend spel) 15...., Df7 (Niet 15...., fg5x wegens: 16.hg5x, g6 17.De6x, Pe7 --17...., De7 18.Dg6 etc) 18.Lb5x+ etc) 16.C-0-0, g6 (Op 16...., fg5x 17.hg5x, g6 zou 18.f5, ef5x 19.ef5x, Pe5 20.fg6x gevolgd zijn met soortgelijke complicaties als in de partij) 17.f5!! (Het hogtepunt van de witte aanval) 17...., ef5x 18.ef5x, Pe5 (De witte dame, toren en loper staan nu in! De toeschouwers, die deze stelling zagen, sloegen mijn kansen om het te overleven niet hoog aan. In feite is het echter zwart die het hoofd boven water zal moeten houden!) 19.fg6x (Er zijn nu waanzinnige stellingen mogelijk, bv; A) 19...., Dg6x 20.De6x met zeer goede kansen voor wit; B) 19...., Dg8 20.Dh5x!, Th5x 21.Lh5x, Pg6x --er dreigde 22.g7+-- 22.Thel+, Vd7 23.If6x en wit heeft uitstekende kansen; C) 19...., De7 20.Dgl! en: a. 20...., fg5x 21.hg5x, Lhlx 22.Dhlx, Tc8 23.Pe4, Dc7 24.Pd4 met vele dreigingen/ b. 20...., fg5x 21.hg5x, Lg7 22.Th5x, 0-0-0 23.Pd5, ld5x 24.Td5x, Pg6x 25.Pa5! met winnende aanval via 26.Lg4+ / c. 20...., Lhlx 21.Dhlx, Tc8 22.Pd5 met voordeel voor wit. Of deze varianten geheel correct zijn is de vraag. Maar dat zwart zich nog kan redden in deze stelling na 19.fg6x is wel zeer de vraag) 19...., Pg4x!! (Zwart verdedigt zich schitterend. Hij had al veel tijd verbruikt en vond geen waterdichte verdediging. De tekstzet leidt tot een stelling waarin zwart dankzij zijn loperpaar nog redelijke remise-kansen heeft) 20.gf7x+, Kf7x (20...., Kd8 21.Lg4x, fg5x 22.hg5x, Lhlx 23.Thlx ziet er niet best uit voor zwart) 21.Thf1, Kg6 ~~22.Lg4x, fg5x 23.Thlx 24.Td6x, Th4x 25.Tf1+ 26.Tg6x, Vf5 27.Tda6x, Lf3 28.Tgb6, Ld8 29.Tb5x+, Kf4 30.Tb8, Thh8 31.Pc4, Th7 32.Td6, Tb7+ 33.Tb7x, Lb7x 34.Td4+, Kg5 35.Pd6, Lf6~~ (tja, dat uittypen is niet makkelijk RvdK) 22.Tg1, fg5x (Op 22...., Pe5 volgt sterk 23.Tdf1!) 23.Tg4x, Pf4 24.Tg5x+, Kf6 (Wit staat ongetwijfeld beter, maar winnen is nog zeer lastig. Er dreigde bv. gemeen 25...., Lh6 gevolgd door 26...., Pe2x+) 25.Tg4, Lh6 26.Kb1, Pe2x 27.Pe2x, Kf5?! (Zwart neemt te veel risico om de schijnbaar gevaarlijke pion h4 te veroveren) Tgd4!, Le3 29.Td6x, Th4x 30.Tf1+ (De pointe van 28.Tgd4!: de zwarte koning wordt onderworpen aan vervelende schaakjes en er is geen weg terug vanwege Td6) 30...., Ke5 (Na 30...., Kg5 31.Pbd4 zijn er ook veel dreigingen) 31.Tf6, Tae8 (Er dreigde 32.Te6+ met stukwinst) 32.Pc3! (Beperkt de zwarte loper op b7 in zijn vrijheid en spant bovendien een matnetje) 32...., Th1+ 33.Ka2, Th2? (Zwart was hier in vliegende tijdnood en tast daarom mis. 33...., Tf1 ziet er beter uit, alhoewel na 34.Tfg6 de zaak toch moeilijk te verdedigen is.) 34.Pa5 (Depointe van 32.Pc3!: winnend) 34...., La8 (Niet 34...., Lc8 en 35.Pc6 mat!) 35.Kb3, Lg5 36.Tg6, Vf5 37.Tda6x, Lf3 38.Tgb6, Ld8 39.Tb5x+, Kf4 40.Tb8, Thh8 (Zwart had het rustig kunnen opgeven hier) 41.Pc4, Th7 42.Td6, Tb7+ 43.Tb7x, Lb7x 44.Td4+, Kg5 45.Pd6, Lf6 en zwart gaf tegelijkertijd de partij gewonnen.

Gerard Rill

EXTERNE COMPETITIE

Pieter Schermers heeft, als wedstrijdleider extern, een uitgebreid verslag van onze teams gemaakt, alhoewel niet helemaal up-to-date. De redactie heeft echter al te veel getikt, naar haar mening. Derlave slechts standen en persoonlijke scores. (Met excuus aan Pieter)

DERSTE TEAM:SPAND COMPETITIE

Amstelveen 2	4 uit 2	14 bp
Abcoude 1	4 uit 2w	12½bp
Maccabi 1	4 uit 2	11 bp
US 1	4 uit 3	16 bp
Elsevier/VAS 3	2 uit 2	12 bp
Amstelveen 3	0 uit 2	7 bp
Tal 1	0 uit 2	5 bp
Weesp 1	0 uit 3	12½bp

• PERSOONLIJKE SCORES

1. Rob van de Kamp	2-3	9. Paul vd Werve
2. Wiet Bouma	1½-3	2½-3
3. Guus Kamps	1½-2	10. Adrie de Jong
4. Tom Turk	½-3	0-3
5. Henk Simon	2-3	11. Arie Jongejan
6. Jan Turk	2-3	0-3
7. Frank de Vries	2-2	12. Martin Verbeet
8. Jurgen Stigter	2-3	0-1

TWEEDE TEAM:

Nieuw West 1	2 uit 4	14½bp
Tal 2	2 uit 4	13 bp
DCG 1	1 uit 2	8 bp
US 2	2 uit 2	11 bp
Landsmeer 1	2 uit 2	10 bp
MEMO 3	1 uit 0	8 bp
Veco/KVC 1	2 uit 0	8 bp
Elsevier/VAS 4	2 uit 0	4½ bp

(omkeren!)

1. Hans Hoek	1-1	10. Laurie Hendrickx
2. Eric Thunissen	1-1	½-2
3. Anton Dekkers	1-1	11. Wim vd Schoor
4. Arie Jongejan	1½-2	0-1
5. Jan van Dijk	0-1	12. Kees Bakker
6. Cees Samson	0-2	1-1
7. Martin Verbeet	1-2	13. Pieter Schermers
8. Bart Smissaert	1-2	1-1
9. Albert Delfos	2-2	

DERDE TEAM:

Weesp 2	4 uit 2	13½bp
MEMO 6	4 uit 2	13½bp
De Raadsheer 1	4 uit 2	11½bp
Slotervaart 1	2 uit 2	10 bp
DOS 2	2 uit 2	8½ bp
Isolani 1	0 uit 2	9 bp
KLM/Pegasus 1	0 uit 2	7½ bp
US 3	0 uit 2	6½ bp

1. Albert Delfos	1-2	10. Ad Ridder
2. Wim vd Schoor	½-2	1-1
3. Eric Thunissen	1-2	11. Jaap vd Veen
4. Ronald Verboom	0-2	0-1
5. Kees Bakker	0-2	12. Vincent van
6. Jaap Deinema	0-1	Vilsteren 0-1
7. Tjeerd Wiersma	½-2	13. Frans de Rijk
8. Paul Lasès	½-2	1-1
9. Agile Puyker	0-1	

VIERDE TEAM:

LCK 4	4 uit 2	13 bp
DWV 1	3 uit 2	11½bp
US 4	3 uit 3	16½bp
Isolani 3	2 uit 1	6 bp
De Pion 4	2 uit 2	10½bp
Jacob Maris 1	2 uit 2	10 bp
Necreba 2	2 uit 2	9 bp
Amroba 2	0 uit 2	7 bp
TOG 1	0 uit 2	6½ bp

1. Ad Ridder	2½-3	11. Ruud Openlij
2. Frans Vos	2-3	½-1
3. Frans de Rijk	2-3	12. Peter vd Burgh
4. Thijs Wenniger	2½-3	0-1
5. Johan Berkenbos	2-2	13. Joris fzerms
6. Jaap van de Veen	1-1	1-2
7. Robert-Jan Vijn	0-1	14. Rienk Leemhuis
8. Kees Duin	1½-3	½-1
9. Lore Luursema	½-3	15. Vincent de Valk
10. Jan Keijzer	½-1	0-1

MORRA-gambiet

Het morra-gambiet neemt in de huidige praktijk een bescheiden plaats in. Het wordt niet of nauwelijks toegepast op meesternivo. Dat komt waarschijnlijk doordat zwart met 3..., Pf6 bevredigend spel kan krijgen. Toch zou ik hier willen pleiten voor dit gambiet. Op ons (amateur)nivo is deze weigeringsmogelijkheid veelal niet bekend en het gambiet zelf is m.i. heel goed speelbaar voor wit. Het pionoffer geeft minimaal solide stukken spel met ruimtelijk overwicht, ook al speelt zwart adequaat tegen. Maar wat belangrijker is nog, dat is dat wit scherpe tactische mogelijkheden heeft in de vorm van een gevaarlijk kwaliteitsoffer.

1.e2-e4, c7-c5 2.d2-d4 (vaak ook wordt eerst nog 2.Pf3, Pc6 gespeeld) 2...., c5xd4

3.c2-c3 (Het Morra-gambiet: wit biedt een pion aan voor een ontwikkelingsvoorsprong. Zwart heeft nu drie weigeringsmogelijkheden: a) 3..., d3 -- dit is te slap en geeft wit zonder moeite goed spel -- 4.Ld3x, Pc6 5.Pf3, d6 6.0-0, g6 7.c4, lg7 8.Pc3 etc ; b) 3..., d5 -- in tegenstelling tot de variant 1.e4, c5 2.c3, d5 3.ed5x, Dd5x 4.d4 kan wit nu direct Pc3 spelen, hetgeen wit stek spel geeft -- 4.ed5x, Dd5x 5.Pf3, Pf6 6.cd4x, Pc6 7.Pc3, Dd8 en wit staat beter; c) 3..., Pf6 -- de aangewezen voortzetting: zwart gaat over naar de variant 1.e4, c5 2.c3, Pf6 met verwisseling van zetten, en verkrijgt hiermee bevredigend spel -- 4.e5, Pd5 5.Dd4x -- na 5.cd4x, d6 ontstaat een voor zwart gunstige stelling, bekend uit de Aljechin-opening -- 5..., e6 6.Pf3, Pc6 7.De4, d6 8.Pbd2, de5x 9.Pe5x, en na 9..., Pf6 10.Da4 heeft zwart voldoende tegenspel) 3...., d4xc3 4.Pb1xc3, Pb8-c6 5.Lf1-c4, d7-d6 6.Pg1-f3, e7-e6 (er dreigde namelijk e5, bv: 6..., Pf6? 7.e5!, de5x -- 7..., Pe5x?? 8.Pe5x, de5x 9.Lf7x schaak, met damewinst -- 8.Dd8x+, d8x 9.Pb5 etc)

7.0-0, Lf8-e7 8.Dd1-e2, Pg8-f6 9.Tf1-d1, e6-e5 (De karakteristieke opstelling in het Morra-gambiet: zwart accepteert een hangende pion op d6, vanwege de dreiging 10.e5. Het is m.i. ongunstiger voor zwart om zich anders te verdedigen, bv: 8..., a6 9.Td1, Dc7 10.Lf4, Pf6 11.h3, 0-0 ?! 12.e5, Ph5 13.Lh2, d5 14.Ld5x!, ed5x 15.Pd5x, Da5 16.g4 etc. Na 9..., e6-e5 heeft wit de keuze uit twee mogelijkheden: A. een consolidatie van zijn stelling, met goed stukken spel cq. druk op de damevleugel -- dit wordt veelal gespeeld -- B. het verder verscherpen van de strijd, middels tactische verwickelingen -- m.i. de meest consequente keuze als je een gambiet speelt, maar bovendien ook de beste mogelijkheid naar mijn mening --)

A. 10.h2-h3 (ter vermindering van Lg4) 10...., 0-0 (10..., h6 is niet consequent en betekent slechts tempoverlies: als wit Lg5 zou willen spelen dan moet hij dat al op de tiende zet doen) 11.Lc1-e3, Lc8-e6 (m.i. de beste voortzetting, omdat behoudzuchtig spel in de kaart van wit speelt, bv: 10.h3, h6 11.Le3, 0-0 12.Ta1, Ld7 13.a3, Db8 14.b4, Pd8 15.Pfd2, Le6 16.f4 en wit staat beter -- M. Peek-ondergetekende IBM 1978 --) 12.Ta1-c1 (Het slaan op e6 levert niet veel meer op, bv: 12.Le6x -- daarnaast is overigens ook 12.Lb5 een te overwegen zet -- 12..., fe6x 13.Dc4, Dd7 14.b4, a6 15.b5, ab5x 16.Db5x -- 16.Pb5x?!, d5! -- 16..., Ta5 17.Db3 met gelijke kansen ongeveer. Als wit op e6 wil slaan

dan kan hij beter een andere zetvolgorde kiezen: 10.h3, 0-0 11.b4, Le6 -- 11...., Pb4x ?!
12.Pe5x! etc-- 12.Le6x, fe6x 13.b5, Pd4 -- 13...., Pa5 14.Pe5x lijkt nu nog sterker voor
wit dan zo juist na 11...., Pb4x -- 14.Pd4x, ed4x 15.Td4x, Pd7 en zwart heeft enige moeilijk-
heden te overwinnen -- van Zanten-ondergetekende MEMO-intern 1978--) 12...., Le6xc4
13.De2xc4, Ta8-c8 14.Dc4-a4, Dd8-d7 15.b2-b4, a7-a6 16.b4-b5, a6xb5 17.Da4xb5, Tc8-a8 en
volgens Suetin staat het gelijk.

B. 10.Lc1-g5 (wit speelt, via een stricte zettenvolgorde, op tactische verwickelingen.
Deze speelwijze is, bij mijn weten, tamelijk onbekend en daarom des te gevaarlijker voor
zwartspelers.) 10...., Lc8-g4 (De meest voor de hand liggende zet voor zwart om tegen-
spel te verkrijgen. Juist daarom wordt meestal 10.h3 gespeeld) 11.Pc3-b5, a7-a6 (lijkt
het paard smadelijk terug te drijven, maar....) 12.Lg5xf6!, g7xf6 (zwart moest d6 blijven
en daarvan maakt wit gebruik om de zwarte stelling te verzwakken) 13.Pb5-c3, Th8-g8
(Na rokade staat de zwarte koning onveilig en wordt de zwarte loper verjaagd: 13... 0-0
14.h3, Le6 -- 14...., Lh5? 15.g4, Lg6 16.h4 en ^{wit} ~~zwart~~ heeft een sterke aanval-- 15.Pd5, Kh8
16.Ph4 en ^{wit} heeft sterk stukken spel en goede aanvalsmogelijkheden. Met 13...., Pd4 komen
we in de hoofdvariant) 14.Kg1-h1, Pc6-d4 15.Td1xd4! (De pointe van het witte spel:
het sterke zwarte paard wordt geëlimineerd, waarbij de zwarte pionnenstelling definitief
verruineerd wordt en zwart blijft opgescheept met een zeer slechte loper op e7. Dit
kwaliteitsoffer dwingt zwart tot wachten op witte initiatieven. Naar mijn mening heeft
wit ruimschoots compensatie voor de kwaliteit) 15...., e5xd4 16.Pc3-d5, Ta8-c8 17.Lc4-b3
(Het is belangrijk om veld d5 onder controle te houden. Daarom is dit beter dan het
alternatief 17.Ld3) 17...., Tc8-c5 18.h2-h3! (Een belangrijk zetje in het witte strijd-
plan: zwart staat nu voor de onaangename keuze om of zijn goede loper tegen het sterke
paard af te ruilen of terug te gaan naar e6, waarna wit twee sterke paarden heeft)
18...., Lg4xf3 (Relatief het beste nog. Onvoldoende is m.i. 18...., Lh5, bv: 19.g4, Dc8
20.Pd4x -- 20.gh5x??, Dh3x+ 21.Ph2, Tg2 en wit loopt mat-- 20...., Lg4x -- anders wordt
zwart opgerold met 21.f4-- 21.hg4x, Tg4x 22.Pf5 en wit moet winnen) 19.De2xf3 en wit
heeft goede kansen. Ter illustratie het vervolg in een partij tussen Sprinkhuizen (Witte
Paard 1) en Kunnen (Charlois-Europoort 1) uit het Reinbouwtoernooi 1978: 19...., Tg7
20.Td1, Kf8 21.Df4, Dc8 22.Td4x, Tc1+ 23.Kh2, Dc5 24.Td3, Tg6 25.Df5, Tf1 26.Pe3, Tc1
27.Pd5, Tf1 28.Pe3, Tc1 29.Ld5, Db4 30.Tc3!, Tc3x 31.bc3x, Dc3x 32.Dd7! en zwart gaf het
op vanwege de niet meer te pareren dreiging Pf5. Rob van de Kamp

SNELSCHAKEN 1978/1979

Het jaarlijkse snelschaakkampioenschap van onze club was wvr een vrolijke aangelegenheid.
Dankzij een betere planning waren er nu een redelijk aantal deelnemers, iit andere jaren.
Wegens ruimtegebrek hier geen uitgebreid verslag. Alleen de opmerking dat er slecht
bier werd getapt, maar wel breeduit gedronken, en dat Gerard Riel het minst dronk maar
veruit het best schaakte en derhalve de nieuwe snelschaakkampioen werd.

AANVULLINGEN EN TOEZICHTINGEN OP DE LEDENLIJST

Verhuisd: Jan van Dijk Walbeekstraat 19' tel. 54334 13 (overdag)

Hans Hoek MM-J.M. Komperstraat 11' tel. 8269 22

Joris Ijzermans St. Willibrordusstraat 52' "

Nieuw: Gerard Steenvoorden Baarsjesweg 237 tel. 123957

Dirk Brouwer Stadionweg 291

Pieter Roovers Oosterpark 28

Jan Vijge Heiligeweg 44-230020

Ruud Stoolman Nic. Maasstraat 98

Willy Blankert Ozaar Peterstraat 102' "

Jeroen Berentzen Kattenburgerplein 52 25 36 75

Gerard Rill Albert Cuyperstraat 10' 71 04 16

Gideon De Haan Bijltespad 34

Overigens stelt de secretaris ^{het} nog steeds bijzonder op prijs indien je hem op de hoogte stelt van veranderingen of fouten. Als de verjuizing met zo'n kaartje van de PPT gebeurt is hij helemaal tevreden. Vermelding van de

Wegingsfactoren: Voor dit jaar zijn de volgende wegingsfactoren voor de interclubcompetitie opgesteld. groep één: 1,5. groep twee: 1,2. groep drie: 1. groep vier: 0,8. Voor de zwaarsere groep, ivm met de niet verplichte promotie: 0,75. Externe partijen gaan volgens de zelfde getallen, dez per team is er nog slechts één factor, dit ivm rekentijden. Dit levert de volgende getallen op in de tussenstand, waarbij overigens externe partijen niet bij inbegrepen zijn: Henk Simon 117,9 Rob van der Kamp 85,7 Jan Turk 85,7 Frank de Vries 85,7 Albert Delfos 83,3 Adrie de Jong 77,1 Bart Smitsaert 77,1 Piet Bouma 75 Guus Kamps 75 Paul van der Werf 75 Bas de Melker 71,4 Gerard Rill 70,9 Jaap Dainema 66,7 Tom Turk 64,4 Ruud Stoolman 62,5 Anton Dekkers 60 Jan van Dijk 60 Martin Verbeet 60 Laurie Hen drickx 57,1 Gideon de Haan 56,3 Kees Duin 56 Jurgen Stigter 51,5 enz.

Als aanvulling op het artikel van Rob over het Morra-gambiet het volgende: Ven Tilgorden-Ligterink, Ned. Kamp. '76: 1 e4 e5 2 d4 e4 3 e3 d3 4 Pc3

Pc6 5 Pf3 d6 6 Lc4 e6 7 0-0 Pf3 8 De2 L: 7 9 Id1 e9 10 h3 0-0 11 Lc3 Le6 12 Le6 f6 13 Tac1 Te3 14 b4 a6 15 b5 ab3 16 Db5 Pd7 17 Db3 Tf6 18 Bb7 Pa5 19 De6 Te6 20 Db5 Tf6 21 Pd5 ed5 22 Te6 d4 23 Ta6 d3 24 f3 Pe5 25 Ta5

Pe4 26 Te7 1-0. Met theoriekennis alleen kom je ook niet ver. Enklaar-Sosonko KIBB'78: 1 e4 e5 2 d4 ed4 3 e3 Pf6 4 e5 Pd5 5 Lc4 Pb6 6 Lb3 d5 7 ed4 Lf5 8 Pc3 e6 9 Pge2 Pc6 10 0-0 Te8 11 Lc3 Lg6 12 f4 Pc4 13 Lc4 d4 14 Da4 Ld3 15 f5 Dd7 16 f6 f6 17 Tf2 Lb2 18 e3 Lc3 19 Pc3 a6 20 Te1

Pd7 21 Dd7+ Kd7 22 Tf7 Tef3 23 Tg7 en wit won. Een remise staand, maar astig eindspel leverde mij mijn tot nu toe eerste overwinning op. Wit staat iets beter, maar of het te winnen is weet ik niet. Of het objectief gewonnen is, dat weet ik niet. Kijk er zelf maar eens naar; het lijkt mij bijzonder leerzaam. Wit: Ke3, Tg5, pi. a4, b3, c3, d3. Zwart (Arie Jongejan): Kd6, Tf3, pi. a7, c5, e6, e6, f7, g6. Wit had 41 Tg5

afgegeven. Of XZZwart op g5 mag slaan of niet is de vraag. Wit antwoordt dan met 42 f5(!). Een aardige, maar allerninst geforceerde variant is dan: 42.. Ke5 43 Kf3 f6 44 Kh5! f5 45 h6 Kf6 46 Kg3 e5 7 a5 a6 8 Kg4. Arie dood: 41.. Id5(!) 42 Ke4 a5? Met een verliezende fout, zie het vervolg. Beter lijkt dan ook 42.. Ke7. Indien dan 43 Id5 ed5+ 44 Ke5 dan f6 mat! Het wit anders zou moeten doen is niet duidelijk. Er volgde nu: 43 e4 Tg5 44 hg5 Kd7 45 Ke5 Ke7

46 d4 ed4 47 Kd4 f6 48 Pf6 49 b4 en wit won op zijn sloffen. Overigens speelde Tom Turk met wit.